

KBP-læringsverktøy

Skriv kort, beskrivende og presist

1. Informasjonsbehov

Vi holder på å skrive bacheloroppgave om yrkesrelatert stress hos helsepersonell under pandemi. Vi vet at yrkesrelatert stress er et samfunnsproblem verden over, og at et pandemiutbrudd kan føre til ytterligere stress blant helsepersonell. Vi ønsket å finne forskning for å utforske likheter og ulikheter mellom resultater fra spørreundersøkelsen og erfaringer fra helsepersonell under tidligere virusutbrudd. Ved å innhente erfaringer fra helsepersonell under tidligere virusutbrudd kan vi identifisere faktorer som kan bidra til redusert stress.

2. Spørsmålsformulering

Hvilken type [kjernespørsmål](#) er spørsmålet ditt?

Forekomst Årsak Diagnostikk Effekt av tiltak Prognose Erfaringer og holdninger

For spørsmål om forekomst, årsak, diagnostikk, effekt og prognose, fyll inn de relevante [PICO-elementene](#):

P	Populasjon	
I	Intervensjon	
C	Kontroll	
O	Utfall	

For spørsmål om erfaringer og holdninger, fyll inn de relevante [PICO-elementene](#):

P	Populasjon	Helsepersonell
I	(Fenomen av) interesse	Stressnivå/psykisk helse
Co	Kontekst	Pandemiutbrudd

Formuler PICO/PICO-spørsmålet ditt:

Hvordan opplever helsepersonell stress under et pandemiutbrudd?

3. Litteratursøk

Kryss av for kilder du søkte i:

Oppsummert forskning		Primærstudier	
☐ UpToDate	☒ Annet (spesifiser) Campbell Library	☐ PubMed/MEDLINE Clinical Queries	☐ Andre (spesifiser)
☐ BMJ Best Practice		☒ PsycINFO	
☒ Cochrane Library		☒ CINAHL	
☒ Epistemonikos		☐ SocINDEX	

Hvorfor valgte du disse kildene?

Cochrane Library fordi kilden oppsummerer forskning om effekt av tiltak for forebygging og behandling.

Campbell Library fordi kilden inneholder systematiske oversikter over effekt av tiltak innen sosial velferd, og det kan dermed tenkes at vi finner studier som undersøker effekt av tiltak på å redusere stress hos helsepersonell under en pandemi.

Epistemonikos fordi samler systematiske oversikter fra flere databaser. Da vi ønsker å finne en systematisk oversikt til vårt PIO-spørsmål, kan denne databasen være relevant.

PSyChINFO fordi den inneholder litteratur innenfor psykologi feltet, ettersom stress har nært sammenheng med psykisk helse tenkte vi at denne databasen var relevant.

CINAHL fordi den inneholder engelskspråklig litteratur om blant annet sykepleie. Den inneholder tidsskriftartikler, bøker og bokkapitler. Den inneholder også en kvalitativ forskning, og ettersom PIO spørsmålet er kvalitativt tenkte vi at denne databasen kan være relevant.

Beskriv søkeordene og hvordan du kombinerte dem (lim inn eller legg ved søkestrategi):

Se fullstendig søkestrategi i Vedlegg: VI dokumentasjon av søk.

Beskriv inklusjons- og eksklusjonskriterier:

Inklusjonskriterier tekster på norsk og engelsk.

Inkluderer studier som omhandler helsepersonell og ekskludert studier som omhandler generelt stress som ikke er yrkesrelatert.

Resultat fra søk: Legg ved valgt artikkel i fulltekst, eller lenke til artikkel, oppslagsverk eller retningslinje.

Maunder, G.R., Leszcz, M., Savage, D., Adam, A.M., Peladeau, N., Romano, D., Rose, M. & Schulman, B.R. (2008). Applying the Lessons of SARS to Pandemic Influenza. An Evidence-based Approach to Mitigating the Stress Experienced by Healthcare Workers. *Canadian Journal Of Public Health/Revue Canadienne De Sante Publique*, 99(6), 486-488. <https://doi-org.galanga.hvl.no/10.1007/BF03403782>

---

4. Kritisk vurdering (legg eventuelt ved utfylt sjekklister)

Hva er tema/problemstilling i artikkelen, retningslinjen eller oppslagsverket?

Formålet med studien er å vurdere forskning om stress hos helsepersonell under en pandemi. Dette for å unngå at helsepersonell blir borte fra jobb under en pandemi på grunn av stress. Studien ønsker derfor å gi en forskningsbasert tilnærming som kan øke helsepersonells motstandskraft for stress under en pandemi.

Hvilket studiedesign er brukt? (Begrunn hvorfor dette er et velegnet design for å besvare spørsmålet) (Gjelder ikke for oppslagsverk)

Oversiktsstudie. Studien viser til relevante studier, det er derimot ikke vist hvordan studien har funnet frem til disse studiene.

Hva forteller resultatene? (Hvis relevant: angi effektestimater og informasjon om statistisk usikkerhet)

Å redusere pandemi relatert stress kan oppnås gjennom intervensjoner som øker motstandskraften hos psykisk sunne mennesker. Dvs. Det som normalt gjør menneske i stand til å takle stress bedre. F.eks. Modeller for å forbedre tilpasning hos enkeltpersoner inkluderer Folkman og Greers teori om stress og mestring. Det er også tiltak på organisatorisk nivå som kan redusere stress hos helsepersonell, f.eks: effektiv opplæring og støtte, materielle og relasjonelle reserver (vet ikke helt hva de mener med det), effektivt lederskap, og en kultur for rettferdighet hos organisasjonen. Forskning støttet målet om å utvikle og opprettholde en organisatorisk kultur som reduserer forventet stress hos helsepersonell ved utbrudd av en influensapandemi.

Kan du stole på resultatene? (Begrunn hvorfor du kan eller ikke kan stole på resultatene)

Vi konkluderer med at studien er troverdig. Dette på bakgrunn av at en ser i kildelisten at artikkelen viser til flere studier som undersøker stress og psykisk helse hos helsepersonell som jobbet under infeksjons utbruddet. Studiene i kildelisten som undersøker SARS har blitt gjennomført på steder som var sterkt påvirket av SARS utbruddet som: Hong kong, Singapore og Toronto. Det er videre lite studier på hvordan helsepersonell skal håndtere stress under og etter et pandemiutbrudd og dermed er det vanskelig å skulle gi en fullgod oversikt over dette temaet, dette kan svekke troverdigheten til artikkelen.

Kan du bruke resultatene i din praksis? (Angi relevante momenter knyttet til overførbarhet)

Artikkelen viser til at det som normalt gjør mennesker i stand til å takle stress bedre også er relevant for stresshåndtering blant helsepersonell under et pandemiutbrudd, samt organisatoriske tiltak som kan redusere stress hos helsepersonell. Dette men vi overførbart til helsepersonell i Norge også.

5. Anvende

Hvordan vil du konkludere, og kan du integrere kunnskap fra artikkelen, oppslagsverket eller retningslinjen med din kliniske erfaring, pasientverdier og –preferanser i kliniske avgjørelser? (Skisser f.eks. forslag til handlingsplan)

Hvis du har endret praksis, beskriv endringene:

Ikke relevant

6. Evaluering

Hvis du har endret eller planlegger å endre din praksis, hvordan vil du evaluere dette? Evaluer også hvordan du selv har fulgt og gjennomført trinn 1-6 over. Hva var bra og hva vil du gjøre annerledes neste gang?

Ikke relevant

KBP-læringsverktøy er utviklet av Nina Rydland Olsen¹ og Lillebeth Larun², etter idé fra Per Olav Vandvik². Oppdatert av Hilde Strømme² juli 2018. Oppdatert av Kristine Berg Titlestad¹ juni 2019. ¹Høgskulen på Vestlandet, ²Folkehelseinstituttet.